nr. 72 / 15 mai 2023
Săptămânal de cultură

Dorian Dron îmi povestește despre castele gotice. Vezi bine că sunt blocuri, protestez eu, multe dintre ele socialiste. Nu comentează, doar zâmbește malițios ca-n filmele horror.

Zenob

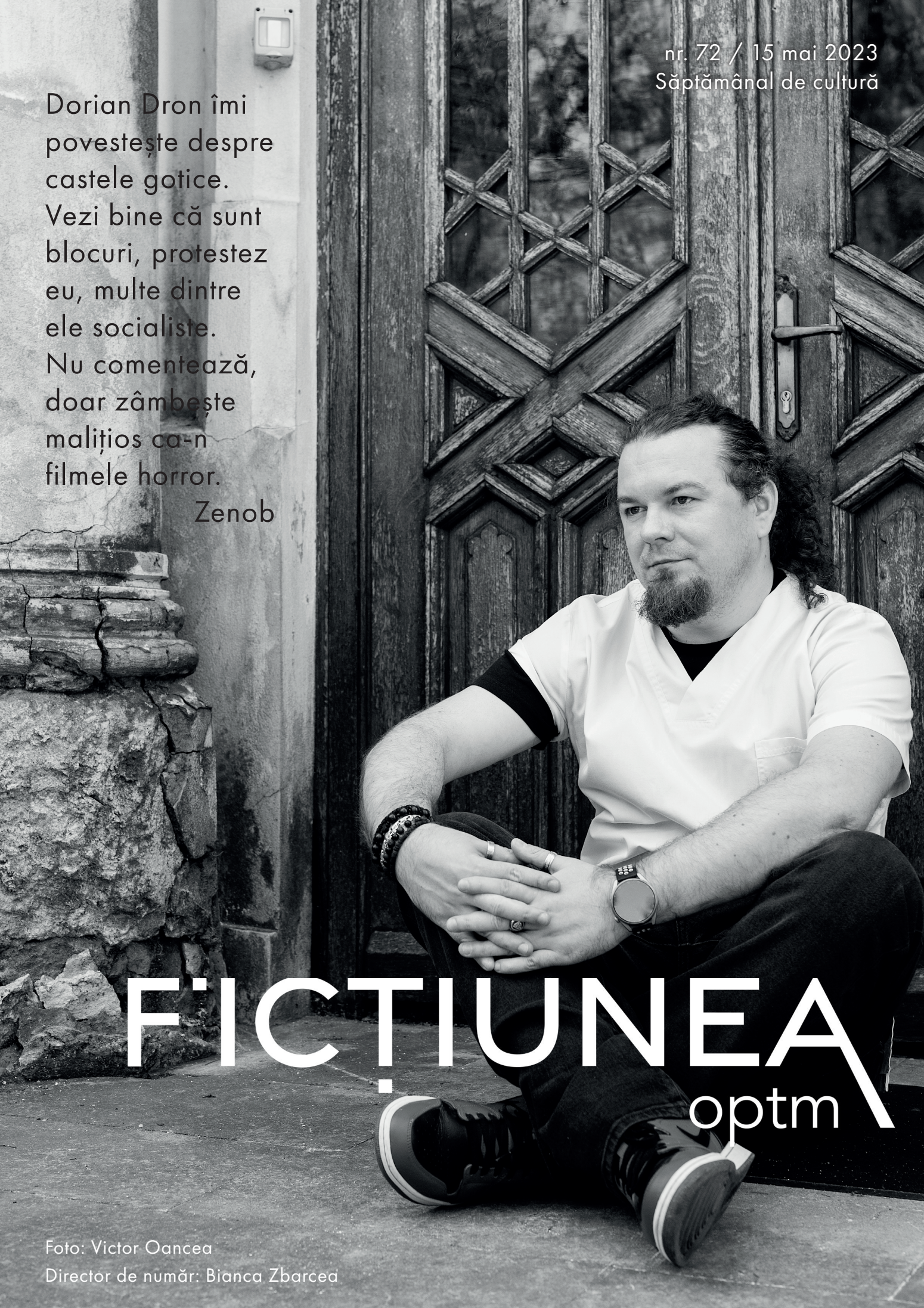

FICȚIUNEA

optm

Foto: Victor Oancea
Director de număr: Bianca Zbarcea

Ia-mă, adoptă-mă

Liviu G. Stan

Proiectoratul – teoretizat fin de Doina Ruști într-un articol anterior – vine să cârpească și o lipsă de infrastructură umană din viața unui scriitor, de pildă. În absența industriei agenților literari și pe fondul transformării rețelelor de socializare în temple ale imaginii publice, Scriitorul trebuie acum să dețină și calități de briceag elvețian. Nu mai este doar autor, ci și curator, MC, PR, content manager și tarabagiu al propriei opere, trăind la intersecția dintre spaima de vid și spaima de like-uri puține. Buchisește postări drăgălașe, încearcă să obțină o aură instagramabilă scoțând la înaintare tot ce-i pune la dispoziție anatomia și destinul – fie trupul, fie concediul. Și gonește pe-o rotiță de hamster într-un istovitor și zelos flirt algoritmic cu potențialii cititori, mereu vagi, mereu schimbători, mereu migratori.

Știți, nu, și strigătul ăla deghizat în curiozitate ingenuă: „Prieteni, și vouă v-a scăzut impactul postărilor?", care înlocuiește anxietatea influenței cu anxietatea ineficienței.

O mare parte din timpul (și așa puțin) pe care Scriitorul îl rupe din ciclul cronofag al zilei pentru a-l dedica scrisului este acum deturnat de necesitățile stahanoviste ale existenței online. Dacă, din cine știe ce motiv, o lună stai pe bară în offline, ai senzația c-ai fost șters din memoria internetului, prezentul te trece pe lista de obiecte pierdute. Încercați și-o să vedeți cum e, offline-ul începe să pară a deportare pe-o insulă pustie. Pe scurt, ori ești cyborg, ori fantomă. Mă gândesc la un alt soi de cyborg. (În accepțiunea filosofului Paul Virilio, termenul de cyborg n-ar trebui folosit doar în sensul transumanist al omului-mașină. Pentru el, cyborg este și acea persoană care se mută cu arme și bagaje într-un sine speculativ. Ce altceva ne

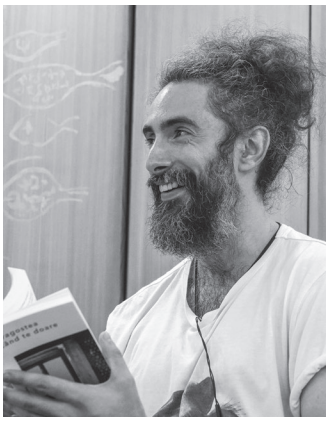

furnizează social media dacă nu un Sine Speculativ? Unul compus din VR (Virtual Reality), MR (Mixed Reality) și ER (Extended Reality), videoconferințe, comunități de gaming, live-streaming, aplicații de quick-commerce și internet banking, avataruri, videochat, sexualitate digitală etc.)

Câte-un pic, câte-un pic, ontologia spațiului literar disecată cândva de Maurice Blanchot seamănă tot mai mult cu o colecție de umori corporatiste.

Aflat într-o grevă epocală a misterului, Scriitorul își transformă acum intimitatea în showroom. Iată masa mea de scris. Iată ce față de intelectual am când molfăi șuncă și ceapă, ha-ha. Iată scrisul meu de mână. Iată mâna mea. Iată trauma mea. Iată convingerile mele conjuncturale. Ia-mă, adoptă-mă, sunt un emoji bastard și pot trăncăni pe orice subiect la modă, orice, numai să pot piguli iluzia importanței în bula mea digitală de inutilitate la scara discursului public național.

Proiectoratul, acest barbut turbo-capitalist cu demagogia statutului, face din natura scriitoricească o formă larvară de start-up.

Dar statuile din pixeli nu țin locul marilor cărți.

Acestea fiind zise, ia să văd cum mai pot atrage atenția asupra mea pe Facebook.

Alt tip prin lectură: ce ai în minte în luna mai?

Iulia Militaru

Sunt destul de puține scene cu care am rămas în minte după ce am citit literatură română contemporană. Iar asta, nu din cauză că nu ar fi puternice sau bine construite, ci pur și simplu pentru că există acolo o supraabundență de episoade vizuale, imagini după imagini alerte care se anulează reciproc de la un punct încolo. Simt nevoia unui moment de liniște ca să rețin o scenă, o implicare de alt tip prin lectură. În ultimul timp, mi-am amintit destul de des de romanul Ioanei Baetica Morpurgo, *Imigranții*, și mai exact de primul capitol, care se petrece tot în luna lui mai, unde apare discuția dintre Răzvan, protagonistul capitolului, și un alt personaj gay, Julian, cu privire la războiul din Irak. Nu s-a vorbit prea mult despre această carte, nu am găsit-o menționată nici în retrospectivele de literatură queer, din păcate. Mi s-a părut remarcabil ca la acea vreme (2011) să găsesc o critică a societății occidentale și a capitalismului într-un roman românesc. În plus, dimensiunea politică din spate, felul cum leagă problematica lgbtq+ de cea sociopolitică mi-a atras atenția și m-a făcut să-mi amintesc mereu acel moment – este o diferențiere clară între felul cum se raportează la erotism și la potențialul său politic un personaj gay cu viziuni de stânga și altul adept al capitalismului: „cum ar putea un homosexual să fie de partea establishmentului", întreabă Răzvan; la care i se răspunde că homosexualitatea nu ține de politică, ci de erotism, iar dacă le pune laolaltă, s-ar putea să-și piardă atât raționamentul politic, cât și plăcerea erotismului. Tot în acest capitol, ceva mai încolo, apare și una dintre cele mai frumoase scene de iubire pe care le-am întâlnit, între Răzvan și Ravi, iubitul său. Ar trebui să se vorbească mai mult despre ea.

Altfel, imaginea lunii mai care îmi place cel mai mult am găsit-o într-un poem de Maria Banuș, „Copii! Vine-ntâi mai!", un poem pentru cei mai mici dintre noi, se pare. Este o scenă naivă de primăvară, prezentată ca un nou început, o încercare de schimbare a unei tradiții fără bază materială prin altceva construit în jurul unei realități istorice. Luna mai aduce daruri, este un fel de

„Moș Crăciun de vară și de primăvară", dar sacul său este plin de altceva decât de jucării și dulciuri oferite celor mici gratis, într-o singură zi din an. Există multă veselie în acest poem, multe animale și mulți copii, bucurându-se împreună. De reținut!

Lecturi și cuvinte

Andrei Ungureanu

Am stat câteva clipe pe gânduri ca să-mi alcătuiesc un clasament, subiectiv și asumat, al celor mai bune cărți citite de mine până acum. Ideea este să încerc să găsesc ceva comun între aceste titluri și să văd dacă, nu cumva, am avea nevoie de variantele „2023” ale întrebărilor ridicate acolo, cu zeci sau sute de ani în urmă. Demers dificil, poate futil, însă mi s-a părut singura modalitate de a găsi subiectele despre care simt că *trebuie* scris mai mult. Iată deci cele trei titluri: *Crimă și pedeapsă*, *Zorba Grecul*, *Războiul sfârșitului lumii*. Ce au ele în comun? Toate vorbesc despre condiția omului care-și caută un scop, răspunsul lămuritor la chinuitoarea întrebare: *Care e menirea noastră aici? Ce e de făcut?* Sunt cărți care prezintă crize sufletești, individuale sau societale.

Poți fi fericit și vesel pe plan individual atunci când societatea, în ansamblul ei, e bolnavă și suferă? Și dacă da, cum facem asta? Idei, încercări de răspunsuri la aceste întrebări, asta aș vrea să citesc.

Nu am niciodată un plan de lectură bine pus la punct. Lecturile mele sunt, cel mai adesea, rodul întâmplării, fericite sau nu, care îmi aduce înaintea ochilor cărți mai bune și mai proaste. În acest moment, m-am apucat de două cărți: *Conversație la Catedrala* a lui Mario Vargas Llosa și *Jurnalul Politic al Marthei Bibescu*. Mario Vargas Llosa îmi place mult, iar perioada interbelică mă pasionează.

Caut să termin al doilea roman, intitulat precedent, în mod provizoriu, „Insule” și denumit astăzi, definitiv, „Gava nebunul”. Scriitura e, în cvasitotalitatea ei, isprăvită. Acum corectez, încerc să îmbunătățesc mișcări de penel prea grosiere și să scap de buruienile care, inevitabil, se strecoară prin sămânța bună. Mă bate gândul să mă apuc de un al treilea roman și am început deja să mă documentez serios.

Sunt o fire retrasă (unii m-ar numi singuratic), așa că, nescos din casă cu forța de prieteni și cunoscuți, sunt foarte mulțumit să continui munca, doctoratul, scrisul, fără a le întrerupe prin activități sociale. A fost însă un eveniment cultural notabil la care am participat înainte de Crăciun, un festival literar în Maramureș, lângă Baia Mare. Evenimentul a fost notabil nu atât prin scriitorii și personalitățile literare și culturale prezente, cât prin discuțiile la care am luat parte. Spilcuiesc doar două: o dezbatere destul de animată despre greșeala de a fi abandonat învățăturile școlii latiniste și despre rolul nefast al lui Titu Maiorescu, ardelean care-și trădează originile culturale și merge în direcția opusă celei cerute de curentul latinist (asta una), și o a doua dezbatere, de data asta mai înfocată și, trebuie să o mărturisesc, trădând pe alocuri un cabotinism provincial, vizând să stabilească dacă o creație literară originală, dar incapabilă valoric de a fi mai mult decât literatură de consum, este mai valoroasă decât o operă de critică literară foarte bine fundamentată, care deschide direcții noi de cercetare, însă nu este, la drept vorbind, decât o carte despre alte cărți, lipsită, deci, de originalitatea pe care unul dintre participanții la dezbatere o consideră fundamentală. M-am mulțumit să fiu un spectator pasiv, ușor amuzat, necunoscându-i nici pe participanții la dezbatere, nici calitatea operelor scrise de aceștia. Mi s-a părut însă, un eveniment demn de discuțiile încinse din localurile frecventate de scriitorii din perioada interbelică, cu meritele, tarele și orgoliile lor. Pentru mine, rod al tranziției post-decembriste, a fost o experiență memorabilă.

Integral în versiunea online

Proiectul – iluzia unui început

Ema Rădulescu

Proiect – adică plan, adică intenție, adică un soi de primă idee ce vrea să dea roade, să ducă spre ceva mare, eventual măreț. Poate nu sună rău. Poate unora le sună excelent. Este, totuși, pierdut din vedere un lucru: aceste „proiecte” nu au nimic de-a face cu febra creației, cu impulsul incontrolabil de a așterne ceva-ul ăla pe hârtie, cu obsesia de a scrie, mai pe scurt, cu acel NIMIC din care iese TOTUL. Proiectul înseamnă calcul, iar inspirația este, de fapt, ceva necuantificabil. Apoi, există uriașul risc de a ne autosabota prin proiectele noastre: ele ne par atât de reușite, încât credem că deja am reușit, așa că motivația de a le dezvolta scade. Sau putem fi intimidați de proiect: a ieșit atât de bine, încât ne intimidează până în punctul în care nu mai avem curajul să trecem la următoarele etape. Proiectul înseamnă și afacere. Totuși, nu ar fi indicat să ne gândim la afaceri abia după ce avem ce să vindem? Este latura financiară aceea de la care ar trebui să pornim atunci când ne apucăm să scriem o carte?

Nu pot vorbi din perspectiva unei persoane care a scris o carte, dar pot vorbi din perspectiva uneia care își dorește să scrie una. Cel mai ușor scriu atunci când nu am idee ce voi scrie în următorul alineat, când povestea parcă se continuă pe sine, când eu aleg doar de unde pornesc, iar apoi povestea „știe” încotro se îndreaptă. În schimb, atunci când încerc să urmez un plan, un proiect, încerc și încerc să scriu, până când îmi dau seama că e mai bine ca acele idei să rămână la stadiul de plan. E prea frumos acel proiect ca să îl modific în vreun fel, chit că ar fi vorba de extinderea lui. Un alt aspect important e că atunci când ai un plan, abia aștepți să îl împărtășești celorlalți. Desigur, și așa scade motivația de a te pune pe scris. Vorbești și vorbești despre plan, și dacă mai ești și lăudat pentru el, e clar, nici nu mai simți nevoia de a-l reanaliza.

Din punctul meu de vedere, proiectul niciodată nu va putea ține pasul cu inspirația, nici măcar cu lipsa ei, pentru că proiectele au prea puțină legătură cu realitatea.

Lehamite și literatură. Iulian Ciocan

Zenob strânge material pentru o carte despre lehamite și a invitat mai mulți prieteni să răspundă la câteva întrebări pe această temă.

Care este pentru tine cel mai important motiv de lehamite? Ce-ți taie cheful de scris, de acționat, de vorbit?

Motive de lehamite ar fi multe. Uneori mi se pare că nu mai pot să spun nimic nou, că am băgat în romanele mele toate ideile importante care mi-au trecut prin cap. Cum să mai scrii în această situație? De fapt, cea mai mare lehamite, care friza un soi de disperare, am simțit-o la începutul pandemiei. Apoi a venit războiul din Ucraina și asta m-a blocat, n-am mai putut să scriu multă vreme. Atrocitățile din țara vecină mi-au anihilat cu desăvârșire dorința de a scrie.

Ai spus vreodată adevărul crud despre creația unui scriitor contemporan în viață? Ce s-a întâmplat? Există vreun scriitor care să accepte o opinie negativă despre opera sa?

Da, am spus. Ce putea să se întâmple? Mi-am făcut un nou dușman. Scriitorii sunt foarte supărăcioși și, dacă le-ai spus că nu-ți place cum scriu, îți vor purta pică toată viața. Nu știu cum e pe alte meridiane, dar în R. Moldova aproape că nu mai contează felul în care scrii. Aici e tărâmul *parti-pris*-urilor și al găștilor. Poți să faci texte mediocre, dar, dacă te bați pe burtă cu oamenii influenți, vei fi promovat și omagiat. Și poți să ai o sumedenie de succese și nimeni să nu te bage în seamă, dacă nu faci reverențele de rigoare.

Ce faci când citești un roman plictisitor, cu greșeli de narație ori cu teme clișeice? Dar dacă autorul ți-a cerut o opinie?

Renunț să citesc. Nimic nu e mai grav într-un text literar decât faptul că plictisește cititorii. Dacă autorul textului plictisitor îmi cere o opinie, îl sfătuiesc să scrie altfel.

Relatează pe scurt o poveste care te-a entuziasmat (literatură, film, teatru).

Ploile amare de Alexandru Vlad e un roman care mi-a plăcut foarte mult. România ceaușistă, un sat izolat de ape, de ploi interminabile. Luni de zile mesagerii statului comunist nu mai pot să intre în localitate și… lucrurile încep să degenereze acolo sau, dimpotrivă, se îmbunătățesc, depinde de punctul de vedere…

Călătoria, recitindu-l pe Marino

Ciprian Handru

În viziunea lui Adrian Marino, conceptul de călătorie presupune ideea de mobilitate și de migrație a oamenilor în noile areale (în spațiu și timp, deopotrivă). Realizată în scopuri bine precizate, sau nu, călătoria este văzută drept o deplasare factuală, care urmează, de obicei, schema bine-cunoscută: acasă – în străinătate – acasă; sau (numai) acasă – în străinătate (în cazul exilului), în termenii lui Carmen Dominte. Iată două scheme de ordonare a parcursului subiectului narator, care pot defini experiența călătorului în funcție de spațiul nou descoperit – călătoria se poate solda fie cu o întoarcere (la cultura-sursă), fie cu o rămânere (în cultura-țintă).

Discutând despre „Hermeneutică și călătorie", Adrian Marino își (auto)caracterizează prin unitate de metodă („ideea literară într-un caz, cunoașterea europeană în altul") – volumele *Critica ideilor literare, Ole! Espana* și *Carnete europene*. În viziunea acestuia, călătoria presupune o etapă intermediară, care începe (încă) din cultura-sursă. Astfel, călătorul, pentru a putea pătrunde în climatul „cultural-spiritual" al țării-destinație, are nevoie de o scurtă „introducere și chiar oarecare afinitate" față de spațiul ales. Tocmai de aceea, Marino caracterizează călătoria „ca metodă a

distanțării, desprinderii de ceea ce am numit «viață literară», pentru a reveni în ea la alt nivel și în alte forme, mai pure, mai constructive, mai elevate".

Kyparissia, magia cotidianului

Alexandru Lamba

Ce remarci încă de la primele pagini atunci când parcurgi volumul de proză scurtă „Kyparissia" al Alexandrei Niculescu este stilul narativ impecabil. Îl vei întâlni la prima povestire, cea care dă și tonul imaginii de pe copertă, și îl vei regăsi constant de-a lungul volumului, ca pe un factor unificator. Deși povestirile se rezumă la întâmplări sau succesiuni de cadre foarte scurte, cu mize mici, narațiunea curată, implicată, dar onestă, te va face să continui lectura chiar și după ce-ți va fi clar că nu te așteaptă nicio surpriză în acest volum.

Poveștile sunt, în cele mai multe cazuri, crâmpeie desprinse din cotidian, concentrându-se pe transmis anumite stări, multe dintre ele propunând un personaj central comun, pe Ava. Multe texte gravitează în jurul impresiilor de călătorie, dar și cele care nu o fac mizează puternic pe senzorial, descrierile fiind folosite foarte abil pentru a se conecta la receptorii cititorului.

O găsim pe eroină în diferite etape ale vieții, din copilărie și până la o tinerețe incertă, luptând cu diferite tentații și căutând să-și explice propriile sentimente, mai ales dragostea. Timpul narativ însă pare cumva detașat de cel al întâmplărilor, astfel încât vocea povestitoarei (da, o simțim feminină și pe aceasta) propune o analiză mai cuprinzătoare asupra întâmplărilor la care ia parte protagonista, de cele mai multe ori acompaniată de sora sa.

Foarte interesant e și felul în care Alexandra leagă amintirea unei anumite trăiri sau senzații de evenimente mondene oarecum aleatorii. O nuntă în familia regală a Marii Britanii, o lansare de carte a unui autor sud-american, apariția unei melodii inspirate dintr-un film, toate au puterea de a eclipsa evenimentele care au loc în viața eroinei și care o influențează direct. Astfel, nu doar asociativitatea memoriei este probată, ci și incoerența trăirilor sufletești, imposibilitatea unei prioritizări bazate pe o importanță obiectivă.

Dacă majoritatea prozelor sunt introspective și reflexive, având în vizor încercarea autoarei – pe care o simțim confesivă și transpusă onest în personaj – de a face pace cu propriile trăiri din diverse momente ale vieții, pe care le bănuim autentice, există în volum două proze care vin contra curentului, gravitând în jurul unui măgar, respectiv a unei cămile. Chiar prima proză a cărții, „Visul unei zile de vară", cea care dă și tema grafică a coperții, ne pune față în față cu obsesia pe care protagonista și-o cultivă pentru un măgar, deoarece acesta avea o culoare mai deosebită.

La fel cum și evenimente absolut banale, ca apariția unui măgar, au forța de a-i schimba radical planurile de vacanță – sau chiar de viață – eroinei, care pare a nu avea alt obiectiv în viață decât acela de a experimenta senzații.

În fine, ultimul text despre care aș vrea să vorbesc individual este chiar cel care dă numele volumului, „Kyparissia", el de asemenea încheind rotund ciclul de povestiri, pe care le și subsumează, tematic. Majoritatea celorlalte au o atmosferă asemănătoare, iar acesta oferă o cheie de interpretare valabilă și în celelalte cazuri.

Integral în versiunea online

Un țărm bântuit de furtuni

Antohe Daniel

Ultimul roman tradus al lui Mario Vargas Llosa a fost publicat în 2019 și se numește *Timpuri grele*. Este o carte excepțională a unui scriitor care nu mai are nevoie de nicio prezentare.

Ca peste tot la Llosa, și aici regăsim calitatea, măsura, limpezimea clasică a scrisului său (cu toate că nu este vorba de un european). Subiectul romanului îl constituie o lovitură de stat din Guatemala anilor ,50, scriitorul peruan revenind astfel la una dintre temele lui obsedante: istoria și facerea istoriei, urmărită cu precădere în contextul Americii Latine. Forma cărții se lasă intuită pe parcurs – suntem, de la debut, asaltați de un număr mare de personaje, care vor avea fiecare rolul său în labirintul puterii politice. Planurile se oglindesc, narațiunea este frântă în funcție de personajul pe care îl urmărește. Toate acestea sunt mijloacele structurale de a face simțită dezorientarea, turpitudinile trecerii puterii dintr-o parte în alta, senzația de claustrofobie și paranoia anilor ,50 în această parte a lumii. Prima parte a creației lui Llosa stă sub semnul modernismului (care, mai târziu, devine un postmodernism mai ludic și mai relaxat), iar în *Timpuri grele* scriitorul pare a fi revenit la poetica mai veche și a broda din nou pe canavaua modernismului literar. În orice caz, trebuie spus că, la 85 de ani, Llosa este departe de a fi *terminat* ori măcar *potolit* și că scrie excepțional.

În roman, Llosa respectă, bineînțeles, datele istoriei mari, însă, în același timp, creează personaje cu o mână de maestru. În 1954, CIA sprijină o lovitură de stat pentru a-l înlătura pe președintele Guatemalei, Arbenz. Arbenz pare a fi personajul pozitiv al întregii istorii, președintele care dorea o reformă agrară care ar fi ridicat numeroase probleme pentru United Fruit (*la frutera*), compania care exploatează ținuturile Americii Centrale și ale Caraibilor în scopul lucrativului comerț cu banane. Ne putem aduce aminte, aici, că și Garcia Marquez ficționalizează Compania, văzută ca simbol al lăcomiei capitaliste. După Arbenz, la președinție va accede Castillo Armas, care este asasinat în 1957. Sub administrația Eisenhower, americanii inventează un așa-zis *pericol comunist* care să le ofere dreptul moral de a interveni în soarta micii republici.

Un alt personaj important este Marta, iubita lui Armas, care se vede nevoită să fugă din Guatemala. Pasionații de Llosa îl vor reîntâlni pe Johnny Abbes Garcia, șeful serviciului secret al armatei din Republica Dominicană, cunoscut din *Sărbătoarea Țapului*, roman în care Llosa face anatomia dictaturii lui Rafael Trujillo.

Episodul final este emoționant: naratorul reușește să obțină un interviu cu Marta Borrero, care fusese, pe lângă iubita președintelui asasinat, martor și actant în intrigile epocii.

Llosa privește întreaga desfășurare a evenimentelor din unghiuri diferite, obținând astfel un efect de adâncime, de scufundare în maelstromul istoriei, în furorul unei adevărate tragedii shakespeariene a puterii.

Este și o carte care poate clarifică, privită în relație cu autorul ei, câteva dintre poziționările sale de-a lungul timpului: Llosa a fost, în tinerețe, un intelectual de stânga, pentru ca apoi, în timp, să devină un susținător al pieței libere, singura care, crede el, poate aduce prosperitate în această parte a lumii. Însă virajul spre liberalism nu l-a determinat pe scriitor să uite că, totuși, Statele Unite ale Americii au fost cele care nu au permis niciodată instalarea unei democrații veritabile în aceste ținuturi bântuite de atâtea furtuni.

Din cer au căzut trei mere

Gina Varga

Nu poți scrie despre acest roman fără o anumită gingășie, fiindcă altfel te temi că ai tulbura liniștea care pogoară din paginile lui.

Este mai degrabă un basm, a cărui acțiune se petrece într-un sat cu o existență deloc idilică, Maranul. Locuitorii lui au îmbătrânit, la fel ca în localitățile uitate de lume de la noi. E lovit de dezastre de tot felul, dar viața merge înainte.

Cea mai tânără femeie din Maran este Anatolia, care are 58 de ani și provine dintr-o familie cu o istorie deopotrivă tragică și magică. După o căsnicie chinuită, în care nu a avut copii, Anatolia își așteaptă moartea. Dar nu de moarte este lovită femeia, ci de o dragoste neașteptată și târzie. Rareori am citit ceva atât de frumos despre iubire. Bărbatul acela deja bătrân (are 67 de ani), care vine în casa femeii cu un câine zurliu, câteva animale și un schimb de haine curate, ca să se refugieze din fața singurătății și a morții, este înduioșător în simplitatea și devotamentul lui. Ne amintește că într-o lume în care toți aleargă bezmetici după experiențe sentimentale frivolizate prin cantitatea și calitatea lor, cel mai mare dar este viața în cuplu, pacea unui cămin. Viața se transformă, prin iubire, dintr-un „dat" într-un „dar", constată ei, într-o scenă imposibil de uitat, în care bărbatul taie lemne, iar femeia mestecă în oala cu mâncare de pe foc.

Finalul poate fi înălțător, prin minunea vieții care se țâșnește, ca firul de iarbă prin piatră, atunci când întâlnește iubirea. Pe mine m-a întristat puțin, fiindcă i-aș fi dorit mereu împreună, după ce așteptaseră fericirea o viață întreagă. Dar poate au și rămas, în felul lor, într-un timp pe care lumea lor pare să îl îngăduie.

Mi-aș fi dorit, cu toată ființa, ca un scriitor să fi văzut și să fi scris așa despre viețile țăranilor noștri și despre iubire. Ca într-un basm, din care să răzbată deopotrivă întuneric și lumină. Am fi avut atunci alte șanse ca popor. Și, cine știe, ca oameni în căutarea iubirii...

Leul și vulpea

Poveste culeasă de Samad Behranghi. Tradusă din limba persană de Mihai Cernătescu.

Într-o zi, o vulpe înfometată căuta vreun animal neputincios să-l mănânce și să-și umple burta. Chiar atunci, pe poteca din pădure, venea leul. Vulpea și-a spus în sinea ei: *Se pare că asta mi-e mâncarea, trebuie să încerc.*

A fugit la leu, l-a luat în brațe și l-a umplut de sărutări. I-a spus bucuroasă: *Tu ești băiatul unchiului meu. Te-am cunoscut după ochi. Ochii regretatului meu unchi îi văd acum la tine. Dragul meu văr, cât mă bucur să te văd! Am cutreierat toată pădurea ca să te găsesc. Hai să mai stăm și noi de vorbă. De atâta amar de timp nu ne-am văzut. Cum o mai duci?*

Leul a crezut-o. A început să-i povestească despre vitejia și luptele lui cu alte animale puternice. Ca să-l ațâțe și mai mult, vulpea i-a spus așa: *Regretatul meu unchi era cât tine de mare, dar era un leu adevărat. Făcea niște lucruri de spuneau toți „Asta înseamnă să fii leu!" Ăsta este curajul leului! Cât era de priceput! Oricât aș spune, tot ar fi puțin. Ia spune, dragă vărule, ești și tu tot așa de priceput? Sigur că ești! În fond, oricât ți-ar lipsi, tot rămâi fiul unui asemenea tată. Știu că ești foarte curajos. Eu sunt mândră că suntem rude...*

Atât a vorbit și iar a vorbit vulpea că l-a amețit de-a binelea pe leu. În timp ce vorbeau, mergeau și tot mergând au ajuns lângă un munte înalt. Vulpea i-a spus leului: *Oare știi ce făcea regretatul meu unchi când ajungea la muntele ăsta înalt? Nu cred ca tu să fii în stare.*

Leul a întrebat-o: *Ce ar fi putut face tata, iar eu nu pot?*

Vulpea i-a spus: *Uite, se dădea înapoi așa, își lua avânt și dintr-o dată pornea ca săgeata și sărea până în fundul prăpastiei. Dar eu nu cred că tu ai curajul necesar să faci una ca asta. Regretatul meu unchi era altceva, leu adevărat.*

Leu a continuat: *Mă faci de rușine cu vorbele astea. Ia uită-te și vezi cine sare mai bine, eu sau tata?*

După ce a spus aceste vorbe, leul s-a tras înapoi și dintr-o dată a țâșnit de pe munte drept în prăpastie. În căzătură, și-a rupt picioarele. Vulpea a coborât cu grijă pe potecă în prăpastie, a venit la leu și a început cu grijă să-i mănânce unul dintre picioarele din spate. Leul abia își mai trăgea sufletul. Atunci a înțeles. I-a spus vulpii: *Verișoara mea dragă, vino și mănâncă din carnea grasă și moale a pieptului, lasă piciorul tare!*

Vulpea a zâmbit și i-a răspuns: *Ești cam gata, vărule. Dar stai liniștit, deocamdată mănânc de aici; la timpul potrivit, o să mănânc și de acolo.*

Notă: Povestea aceasta este foarte populară în Iran. Morala ei, „fiecare lucru se face la timpul lui", a intrat în limbajul uzual al oamenilor cu forma „Întâi piciorul și apoi pieptul".

Sunetul tăcerii

Rodica Bretin

Aveam șaptesprezece ani și încă nu știam nimic: despre mine, despre lume. „O mie opt sute de zile într-un orfelinat” – suna dickensian. Eram în Canada secolului XX, nu în Anglia lui Oliver Twist. N-am crescut într-o închisoare cu ziduri mucegăite, podele pe care mișunau șobolanii, gratii la ferestre. Dimpotrivă. Totul era confortabil, ordonat – camerele mari, cu pereți zugrăviți în culori pastelate, cearșafurile și pijamalele cu Mickey Mouse sau Donald Duck. Nimeni nu ne înfometa, nu ne bătea, nu ne lega cu lanțuri de pat.

Nu era o familie, dar nici un Purgatoriu. Ar fi fost aproape suportabil – dacă nu apărea Ernest Wilberforce, profesorul de etică. Puritan, familist, cetățean respectabil. Și... pedofil. Sau ucigaș în serie de suflete și visuri, de inocență și încredere în oameni.

Fetele îl numeau, simplu, *Monstrul*.

Asemeni oricărui prădător, Monstrul pândea mereu, flămând, rapace. Iar ele se strângeau laolaltă, căutând siguranța numărului, a turmei. Însă, la răstimpuri, câte una rămânea în urmă, se rătăcea: la dușuri, la vestiare, în sala de gimnastică, în vreun laborator...

Într-o după-amiază, s-a întâmplat să fiu eu.

Întârziasem în bibliotecă și îmi adunam cărțile, când m-am pomenit înaintea Monstrului. Intrase neauzit; iar acum era între mine și ușă. Răsufla anevoie, venele îi pulsau la tâmple. Apoi ochii i s-au dilatat, numai pupilă. Masca bonomiei se descompunea, jupuindu-i-se de pe chip ca o piele veche. A făcut un pas, altul, fără să își desprindă privirea dintr-a mea. Iar eu... înghețasem – pasăre hipnotizată de un șarpe.

Pe urmă, a fost lângă mine. Mâini asudate mi s-au târât pe obraz, pe gât, degete-gheare mi-au încleștat sânii, strivindu-i prin pânza apretată, o palmă mi-a astupat gura. *Asta* m-a trezit. Dar sila, furia nu se născuseră încă. Nici spaima. Nu era decât refuzul de a crede că se întâmplă cu adevărat. Gânduri absurde îmi fulgerau prin minte – și dacă... l-aș lăsa? Nu eram decât una dintre multele murdărite de Monstru. Cu timpul uitai, trecea, spuneau celelalte. Era mai rău dacă te împotriveai și, oricum, nimeni nu te-ar fi crezut. Să înduri totul, să nu te zbați, să nu țipi. Și se va plictisi de tine – într-o lună, două. Pradă avea, destulă...

Cineva mă izbea cu pumnul în obraz, mă răsucea încovoindu-mă peste pupitru. Și deodată, o lumină sângerie mi-a despicat, arzător, țeasta. Vedeam chipuri schimonosite de durere, auzeam strigăte curmate brutal – și iarăși imagini, trupuri contorsionate, zbătându-se ca niște marionete în mâinile unui păpușar nebun, carne învinețită de mușcături, șiroaie prelingându-se sub uniformele alb-negre, năclăind șosete, pantofi... Într-un târziu, am înțeles ce erau: gânduri, senzații. Intrasem în mintea Monstrului, îi răscoleam prin amintiri.

Afară, a răsunat o sonerie – șapte seara, deja? Fetele mergeau spre sala de mese, încolonate, numărându-se în șoaptă. Una lipsea, din ea se înfrupta onestul domn Wilberforce, care...

Dacă atunci alegeam să rabd, următorii ani de iad ar fi fost șterși cu buretele de pe tabla vieții mele. Aș fi rămas doar o antilopă din turmă, anonimă, în siguranță.

Monstrul mă dezbrăca fără grabă și m-am pomenit privindu-mi trupul prin ochii lui, *văzând* ce avea să îmi facă, *am simțit* valurile de durere și scârbă abătându-se asupră-mi, *am zărit* sângele pătând pardoseala. Dar nimic nu se întâmplase *încă*, ar deveni realitate numai dacă...

Povestire publicată în *Cirsova Magazine* (SUA)

Integral în versiunea online

Ziua când am fost femeie

Ionuț Calotă

Când am ieșit din clinică, primul gest a fost să eliberez strigătul de bucurie ce stătea înăbușit în trupul meu cel nou.

— Sunt cel mai fericit om din lume!

Abia atunci am realizat că din această clipă pot, de fapt, să mă exprim ca o adevărată femeie, să afirm fără jenă:

— Sunt cea mai fericită femeie din întreaga lume!

Ce bine sună! Ce senzație de nedescris! Plutesc pe străzile care au o strălucire aparte în această dimineață. Este cea mai înfloritoare zi de primăvară. Soarele îmi zâmbește cu toți dinții săi de miere. Orașul întreg pare să se fi gătit în cele mai bune straie pentru mine. Sunt un pic amețită de euforie și nu conștientizez încotro merg. Gândurile mă asaltează din toate direcțiile. Am atâtea planuri noi. Lumea întreagă pare să fie alta, nu numai eu.

Pe ecranele uriașe din oraș, titluri cu litere de-o șchioapă redau știrea zilei. Spânul Alb declanșase Războiul. Prima mea reacție impulsivă e să mă gândesc la urgența rezolvării actelor de identitate ca femeie, ca nu cumva să fiu înrolată în armată. Mă reține doar faptul că încă nu m-am decis la numele de fată pe care să îl port de acum înainte. Cred că alegerea propriului nume este cea mai dificilă problemă pe care o am de rezolvat în acest moment. Aș fi preferat să mi-l hotărască altcineva, cum se întâmplă cu toți ceilalți oameni.

Până la urmă, primul drum îl fac până acasă, să mă schimb în singura rochie pe care o am în garderobă, nefolosită vreodată, urmând să plec, apoi, direct la cumpărături. Visez deja la o mulțime de rochițe vesele, la volănașe, danteluțe, fundițe, tuluri, poșetuțe, pantofiori, farduri, oje, creme, dresuri și desuuri. Iată, numai enumerând toate acestea, îmi dau seama că viața mea devine mult mai complexă, mai complicată. După aceea, aș vrea să ies într-un club. Poate îmi fac vreun prieten real, nu din cei imaginari, ca până acum.

Mai înainte, însă, mă duc la primul telefon public și mă sun acasă. Îmi este teamă ca acolo să nu mă întâlnesc cu mine, cel vechi. Tonul de răspuns se aude, în mod straniu, ca și când numărul format nu ar fi existat vreodată.

Bine, casa mea este o rulotă veche pe care am abandonat-o la marginea orașului înainte de a pleca la spital, lângă singura pădurice din zonă. Nu sunt foarte surprinsă să o găsesc spartă și cu majoritatea lucrurilor dispărute, inclusiv telefonul. Nu aveam eu cine știe ce, doar ceva veselă, câteva haine bărbătești, un radio care mai mult emitea niște hârșâituri, o duzină de cărți de dragoste siropoasă și o păpușă. În singurul dulăpior din încăpere a mai rămas doar rochița, așezată impecabil pe un umeraș. Oglinda de pe ușă este fisurată și, acum, în ea, imaginea din geam se reflectă ca un vitraliu. Pe pat stau împrăștiate cărțile, cu multe pagini rupte violent. Păpușa are capul strivit și zace pe podeaua din baie cu membrele întinse în toate direcțiile. Ating cu ochii în lacrimi jucăria mea veche și ea prinde viață. Rochia i se aprinde instantaneu. În acest moment, mi se pare un mic monstruleț, o creatură hidoasă, schimonosită. Abia acum îi văd cocoașa proeminentă și expresia batjocoritoare. Parcă cine m-ar fi furat ar fi vrut să mă separe definitiv de viața mea anterioară. Aș putea să mă prăpădesc de râs, dar aș putea, mai degrabă, să nu mă prăpădesc doar pentru un rânjet.

Integral în versiunea online

Opt romane în registru fantastic

Pompilia Chifu

În literatura noastră fantastică s-a scris mai mult proză scurtă decât roman. Iar romanele, nu prea numeroase, au adoptat de cele mai multe ori filonul folcloric, fără îmbunătățiri compoziționale. Dacă ar fi să numesc opt romane, primul care îmi vine în minte este *Adam și Eva* (Rebreanu), distanțat de folclor devreme și în mod declarat, apoi aș numi *Fantoma din moară* (Doina Ruști) pentru că am scris recent despre el, cu un tip de fantastic rar în literatura noastră, între neogotic și realismul magic. Și pentru c-a venit vorba despre fabulația cu accente magice, aș numi *Creanga de aur* a lui Sadoveanu și romanele lui Eliade. Între acestea, *Noaptea de Sânziene* vine cu un exces de complexitate, fiind o sinteză a tehnicilor fantastice, continuate de Mircea Cărtărescu (*Orbitor*). Parabola, ca figură a fantasticului, cred că cel mai bine este reprezentată de DR Popescu (*Vânătoarea regală*), completat oarecum de George Bălăiță (*Lumea în două zile*). Nu trec aici *Cartea Milionarului* de Ștefan Bănulescu, – fantastic dens, de tip metaforic, saga proiectat în fantastic, tot pe fundamentul unei parabole –, deoarece *Cartea de la Metopolis* (1977), prima din serie și singura scrisă, se risipește în povestiri fiind mai valoroasă în acest gen decât ca roman. Voi lăsa deoparte și *Îngerul a strigat* (Fănuș Neagu) – poveste dramatică, scrisă în linia fabulosului, și mă voi mai opri asupra *Cazematei lui Ganea*.

Foto: Iulia Pană

Adam și Eva de Liviu Rebreanu. Profesorul Toma Novac se îndrăgostește de-o femeie întâlnită întâmplător (Ileana). Iubirea lor nu are finalitate, cei doi căutându-se de-a lungul mai multor reîncarnări. Abia a noua oară se întâmplă miracolul. Romanul a apărut în 1925. Se regăsește aici un tip de fantastic popular, cu accent pe acțiune, romanul fiind scris în stilul alert și exact al bine-cunoscutului romancier. *Fantoma din moară* de Doina Ruști. Povestea complexă și fragmentară a imaginarului unei comunități mici, *Fantoma din moară* (2008) ilustrează tipul de fantastic neogotic, cum am mai scris, o viziune care se desfășoară între evenimentul natural (adeseori violent) și evoluția lui până în aria imaginarului mitic. Povestea unei fantome devine povestea unei nații. *Creanga de aur* de Mihail Sadoveanu. Tema romanului este călătoria inițiatică și semnificațiile ei, cu trimiteri la epoci antice. Kesarion Breb este un preot, continuator al credințelor dacice, cunoscător al misterelor egiptene, paznic al acelei crengi de aur, menționată de către Vergiliu în *Eneida*. Există aici un fantastic elaborat, cu rădăcini mitice și o derulare similară romanului istoric. Anul apariției: 1933. *Noaptea de Sânziene* de Mircea Eliade. Amestec de mitic și de autobiografie metaforică, romanul (apărut în 1955) are în centru o poveste de iubire. Ștefan Viziru își presimte moartea și chiar împrejurările în care se va produce, într-o noapte de Sânziene. După 12 ani, moare într-un accident de mașină, alături de Ileana, perechea sa astrală. În opera lui Eliade, moartea-nuntă are semnificații mistice, iar în acest roman, cu simboluri numeroase și teme ramificate, apare cel mai bine reprezentat fantasticul de factură mistică. *Orbitor* de Mircea Cărtărescu. Roman misterios, în linia lui Eliade, cu derulări ample și galerie mare de personaje, *Orbitor*. *Aripa stângă* (1996) este un roman în care fantasticul pornește de la misterele unui rit medieval și sfârșește în întâmplarea cotidiană. Cu simbolism bogat, legat de secretele vieții, prima parte a trilogiei se păstrează ca scris în linia unui fantastic de tip postmodern. *Vânătoarea regală* de DR Popescu. Publicat în 1973, romanul e o parabolă a stalinismului, tipul acesta de fantastic apărând atunci prima oară la noi. Deși înscris într-o directivă politică a epocii, anume de criticare a anilor '50, adică de revizuire a comunismului, *Vânătoarea regală* este un roman cu multe sensuri și cu o atmosferă halucinantă, la care participă haite și vânători. *Lumea în două zile* de George Bălăiță. În romanul lui Bălăiță, eliadismul este prelucrat, elaborat, transferat în cele mai de jos paliere ale cotidianului. Acțiunea se petrece în două zile: solstițiul de iarnă și de vară. Dar simbolismul este epurat de surplusuri, totul concentrându-se pe existența unui funcționar. Romanul a apărut în 1975. *Cazemata* de Tudor Ganea. Fantasticul aici vine pe tiparul altor cărți din ultima perioadă, din demontări ale realității în părțile ei componente, adică de la realitatea percepută prin acțiune (de tip policier) către mit.

O nouă apariție

După volumul de povestiri publicat în 2007, Adrian Majuru revine la literatură, cu un roman, publicat în colecția Biblioteca de Proză Contemporană, a editurii Litera, intitulat *Hoțul din Curtea Miracolelor*. Microromanul are la bază o biografie reală, ficționalizată în linia teoriilor și viziunilor de antropolog ale autorului, referitoare la periferie și la destinul celui născut la marginea urbei. Prefața cărții este semnată de Cătălin D. Constantin, care afirmă că „Adrian Majuru construiește un mod convingător de a citi istoria și orașul."

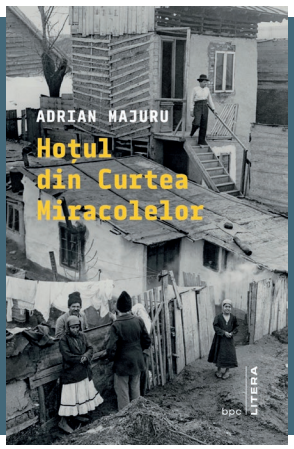

Indestructibil

Gabriela Balaban

Ziua de 1 noiembrie 1950, când băiatul s-a născut, era o zi mohorâtă, cu ploaie rece de toamnă. Când mama lui era pe masa de naștere din Spitalul Caritas, a început să fulgere și să tune cu putere. Chiar în momentul în care doctorul scotea copilul, un fulger a intrat pe fereastra sălii de naștere și s-a oprit în capul nou-născutului. Acesta a deschis ochii mari a mirare, dar nu a plâns cum fac toți copiii după ce intră în contact cu aerul, ci a râs. Medicul, moașa, asistentele care au asistat la naștere s-au mirat pentru că nu mai văzuseră o astfel de întâmplare în cei peste douăzeci de ani de când se ocupau de nașteri în acel spital. Medicul a tăiat cordonul ombilical, moașa a luat bebelușul să-l spele și a spus: „Acest copil va fi *indestructibil*."

Anii au trecut, iar Radu – așa a fost botezat copilul familiei exilate în jumătate din apartamentul de la etaj – s-a dovedit cu adevărat special. Nu se îmbolnăvea niciodată: nu avusese nicio boală a copilăriei, nu răcise nici măcar o singură dată, nu avusese vreo durere de cap, de măsele sau de dinți. Cădea și el la joacă, la fel ca alți copii, dar nu avea niciodată nici cea mai mică zgârietură sau vânătaie, oricât de grav s-ar fi lovit. Capacitățile lui intelectuale erau de excepție. La doi ani vorbea deja trei limbi: română, franceză și germană, pe care le învățase în paralel. Tatăl și unchiul lui vorbeau cu el în română, mama în franceză, iar mătușa în germană. La trei ani, scria și citea în limba română, la cinci ani scria și citea în franceză, iar la șase ani scria și citea și în limba germană. Când a început școala, la aproape șapte ani, avea deja douăzeci de poezii scrise, pe care părinții se gândeau să le publice. Scria repede, dar foarte urât, ceea ce o determina pe învățătoare să-i dea note mici la caligrafie. Era deja frustrată, pentru că în rarele momente în care el era atent la ce preda ea, o corecta, observându-i imediat greșelile și lacunele. Învățătoarea începuse să-l suporte cu greu. A mers la directorul școlii și a abordat problema copilului enervant într-un mod care i-a adus succesul. A lăudat calitățile intelectuale ale micului Radu, imaginația acestuia și i-a recomandat directorului să-l transfere deja la gimnaziu. Deși ar fi putut fi chiar în clasa a VII-a, au decis totuși, să-l înscrie în clasa a V-a. Nici acolo nu putea sta prea mult, pentru că-i teroriza pe profesori cu cunoștințele lui. Îi corecta la cea mai mică greșeală. Diriginta clasei în care învăța Radu a mers și ea la director, solicitându-i să ceară din nou Ministerului Învățământului și Inspectoratului Școlar București noi aprobări pentru ca Radu să termine doi ani școlari într-unul singur. Și iată cum la vârsta de zece ani, Radu a început cursurile Liceului Teoretic „Mihai Eminescu" din București, Secția Filologie – Istorie. Liceul l-a absolvit cu brio în patru ani.

S-a pregătit singur pentru Facultatea de Drept și a intrat primul pe listă, urmând tradiția familiei. A continuat să învețe, să studieze. Se vedea deja un avocat bun. Dar această stare nu avea să dureze prea mult. A început să-i contrazică pe profesori, pe colegi, până când a ajuns să condamne sistemul comunist și să spună că într-o țară cu un astfel de regim autoritar, nu poate să existe drept cu adevărat. În anul III, a fost exmatriculat din facultate. Avea doar șaptesprezece ani. Și-a petrecut următorii ani mai mult pe străzi, prin Parcul Carol, unde ajunsese să și doarmă din când în când, atunci când îl apuca noaptea și prea beat fiind, nu se mai întorcea acasă.

Integral în versiunea online

Premiile Ficțiunea: Dora Pavel

Emanuela Ilie

De ce adaug *Crush*-ul Dorei Pavel celorlalte volume ale prozatoarelor pe care le-am inclus în lista proprie de nominalizări pentru secțiunea literară a premiilor Ficțiunea din acest an (pentru curioși: *Fără poză de profil*, de Anca Vieru, *Dezrădăcinare* de Sașa Zare și *Gene dominante,* de Ștefania Mihalache)?! Răspunsul mi se pare că ține de ordinul evidenței – deși se dovedește, bineînțeles, greu de justificat în doar trei-patru paragrafe.

Așadar, foarte pe scurt: ca mai toate ficțiunile epice marca Dora Pavel, și acest roman este unul plurivalent tematic, provocator stilistic și cât se poate de ambițios din punct de vedere structural. E adevărat că în prim-planul lui stă o narațiune turnată pe tipare *psycho-noir* (cf. Giovanni Magliocco), ale cărei resorturi depind prioritar de relațiile în fond convulsionate dintre cele trei personaje masculine de prim-plan, Robert, Zeno și Sandini, toți fascinați (după caz: fie până la limita pierderii de sine, fie până la aceea a patologicului) de aceeași femeie, pictorița Tora Cadis, un nume „viguros și sfredelitor, aproape viril, aproape distrugător, un utilaj de tortură cu consoanele lui complementare".

Dincolo însă de evoluția mai mult sau mai puțin derutantă a legăturilor dintre cele patru personaje (ingenios reflectate și în relatările lor chinuite, din a căror hibridizare ia naștere un corpus textual impregnat, pe alocuri, de trimiteri autoreferențiale), narațiunea se coagulează în jurul unor centri de o mare densitate ideatică și simbolică. Pentru că în/ prin *Crush* scriitoarea atacă frontal sau pieziș teme dintre cele mai grele, de la efectele năucitoare ale unor traume existențiale dificil de depășit (abandonul parental, pierderea absurdă, în urma unui accident tragic, a unui frate tânăr, violul în grup ș.a.) până la inadecvarea ontologică ori singurătatea teribilă a ființei excepționale (materializate, bunăoară, în adolescentul ce poartă stigmatul unei boli percepute drept o formă de alteritate radicală, în artistul inadaptat social, în supraviețuitorul genial, incapabil să își gestioneze pierderile, dar și în femeia de o frumusețe nu numai fizică spectaculoasă, transformată principial și folosită primar ca obiect al dorinței). Trecând, desigur, prin tot felul de motive subsumate raportului în fond inextricabil dintre corpul deopotrivă abrutizat și adulat până la obsesia maladivă, sexualitatea aproape atavică și creația pătimașă – în care tind să văd corolarul identitar specific, pe

care prozatoarea clujeană a început să îl tematizeze, cu rezultate estetice remarcabile, încă din provocatorul său debut editorial, *Agata murind.*

Deznodământul nu contează – serie nouă

Ediția a doua a întâlnirilor din grădina Casei Filipescu-Cesianu (Calea Victoriei 151), debutează miercuri, 17 mai, a.c, la ora 18, urmând să se desfășoare cu regularitate în fiecare miercuri seara. Este vorba despre dialoguri, polemici, mini-conferințe, lecturi etc., dedicate atât literaturii contemporane, cât și antropologiei urbane.

De fiecare dată, în cadrul evenimentului, publicul este invitat la o lectură „unde se deschide cartea", dar și la alte momente, precum o scurtă istorisire în care deznodământul nu are importanță, ori o polemică între doi scriitori. Seara se încheie cu o poveste a unui obiect din muzeu.

Tema primei întâlniri din acest an este: *Vino să spui o poveste despre hoț, hoție, hoțoman!*

Invitatul special este Adrian Majuru, căruia i-a apărut recent un roman intitulat „Hoțul din Curtea Miracolelor" (Litera, 2023). Alături de el se vor afla Doina Ruști, Cristina Bogdan & Ștefan Firică. Amfitrioana evenimentului pentru luna mai este Anca Șurian Caproș.

Printre cei dispuși să spună povești se numără Adriana Irimescu, Andreea Badea, Dorian Dron, Manuela Aldea, Lorena Caldeș și oricine are chef de o poveste cu hoți. Două lucruri trebuie respectate: povestea să încapă într-un minut, iar deznodământul… să nu conteze!

„Deznodământul nu contează" este un eveniment organizat de Asociația Creatorilor de Ficțiune, revista Ficțiunea OPTm și Muzeul Vârstelor – Casa Filipescu-Cesianu. S-a bucurat de succes de-a lungul anului trecut, desfășurându-se în fiecare săptămână. Printre invitați s-au numărat: Doina Ruști, Radu Aldulescu, Adrian Majuru, Liviu G. Stan, Ligia Pârvulescu, Ema Stere, Andrei Novac, Cristian Fulaș, Cristina Bogdan, Lucian Mîndruță, Alina Pavelescu, Cosmin Perța, Ioana Miron, Eugen Istodor, Ciprian Măceșaru, Florin Spătaru, Allex Trușcă, Ionuț Geană, Ramona Boldiszar, Adriana Irimescu-Titieni, Diana Gavra, Cristian Toporan, Dan Mircea Cipariu, Dinu Flămând, Ema Stere, Roxana Dumitrache, Cosmin Perța și mulți alții.

Intrarea este liberă. Un eveniment creat de ACF, revista Ficțiunea OPTm și Muzeul Vârstelor.

Revista aparține Asociației Creatorilor de Ficțiune (ACF)

https://asociatia-creatorilor-de-fictiune.ro

Bulevardul Bălcescu, nr. 7, ap. 3
București.

Producție: editura LITERA
Distribuție: Librariile Cărturești

© Ficțiunea OPTm

REDACȚIA

Editor-șef: Cristina BOGDAN.

REDACTORI:

Cătălin D. CONSTANTIN,
Doina RUȘTI,
Radu ALDULESCU,
Ileana MARIN,
Emanuela ILIE,
Catrinel POPA,
Enrique NOGUERAS,
Roberto MERLO,
Sebastián TEILLIER,
Adriana TITIENI IRIMESCU,
Ciprian HANDRU,
Bianca ZBARCEA,
Codruț RADU.

Foto copertă: Victor OANCEA
Grafică și editare copertă:
Alexandra Élena UNGUREANU

https://fictiunea.ro
e-mail: contact@fictiunea.ro

PREȚ: 8 lei

ISSN 2821 – 7985
ISSN-L 2821 – 7985

Eugen Jebeleanu, Paul Neogescu, Ștefan Câlția, Bogdan Alexandru Stănescu, Cătălin Pavel, Bogdan Simion, Ioana Miron, Răzvan Țupa, Ligia Pârvulescu, Alexandra Badea, FF Theatre, Nicolae Vicol, Andrei Ungureanu, Tudor Giurgiu, Florin Chirculescu, Dana Mihaela Ștefănescu, Centrul Sava, Petronela Buda, Adi G. Secară, Radu Afrim, Anca Mizumschi, Ioana Fluerașu, Florin Spătaru, Mircea Cărtărescu, Alina Grigore, Claudiu Komartin, Simona Andrei, Lucian Popa, Bogdan Munteanu, Dora Pavel, cenaclul Noduri și Semne, Cătălin Ceaușoglu, Anca Vieru, Felix Aftene, Mihaela Drăgan, Alexandru Lamba, MNMB.